

Liikenteen rooli päästöjen lähteenä

Mikael Hildén

Suomen ympäristökeskus

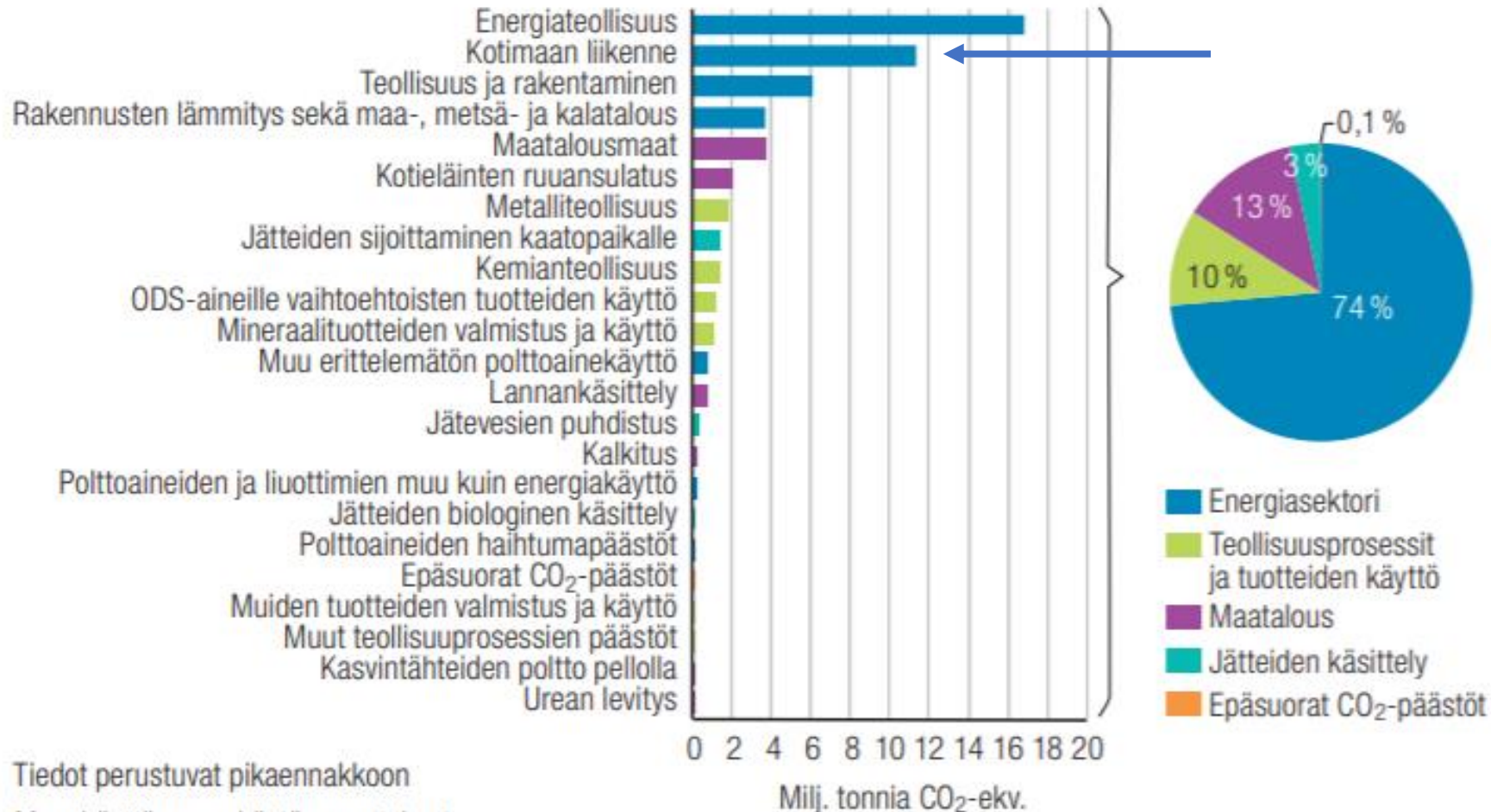
Maailmanlaajuinen tilanne

- 2019 noin 34% globaaleista päästöistä syntyivät energiantuotannossa, 24 % teollisuudessa, 22 % maataloudessa ja muun maankäytön seurauksena, 15 % liikenteestä ja 6 % rakennuksista
- Päästöt ovat kasvaneet vuodesta 2010 kaikilla aloilla maailmanlaajuisesti. Kasvava osuus päästöistä syntyy kaupunkialueilla.

Tilanne Suomessa (2019)

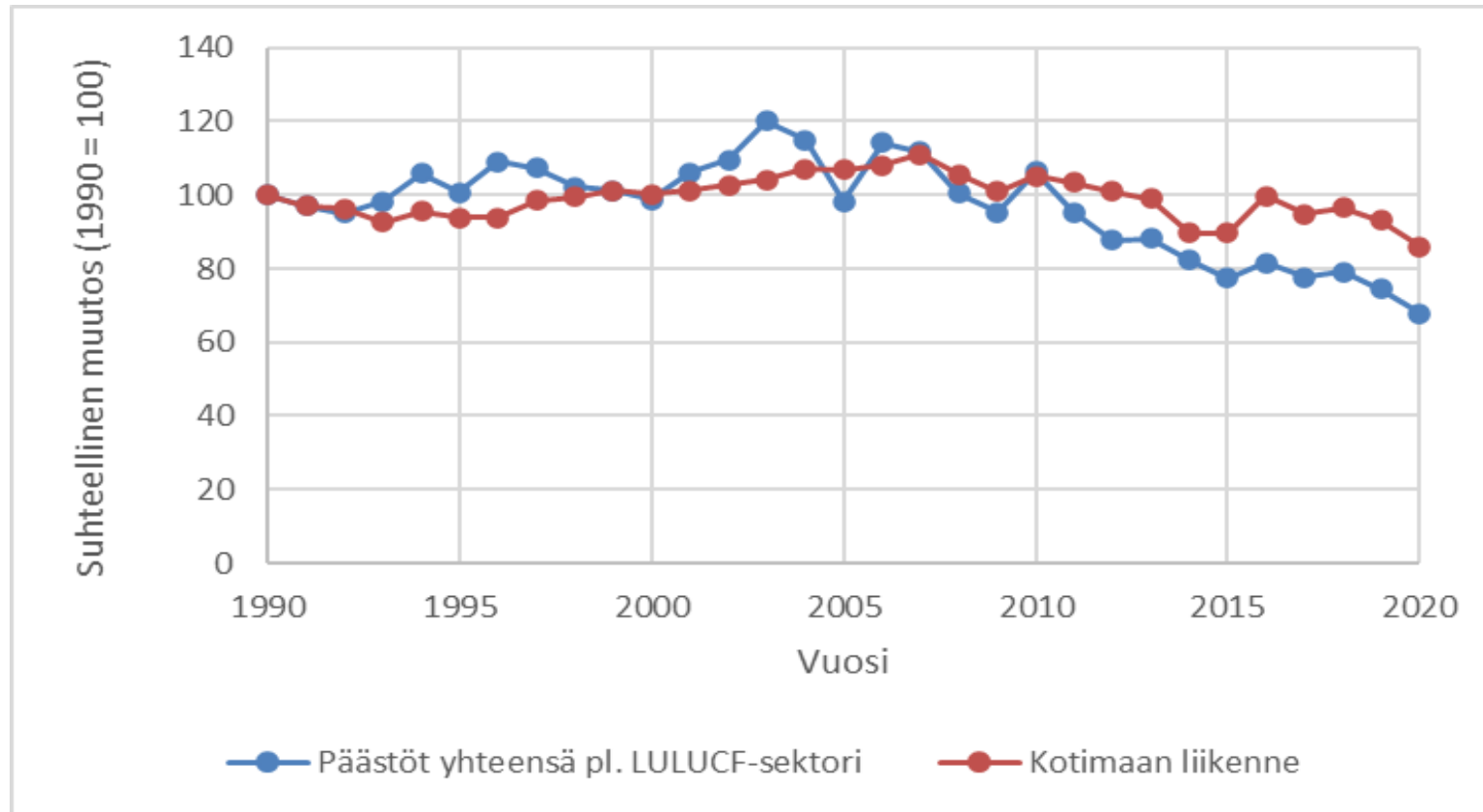
Kasvihuonekaasupäästöjen lähteet sektoreittain ja osuudet kokonaispäästöistä vuonna 2019

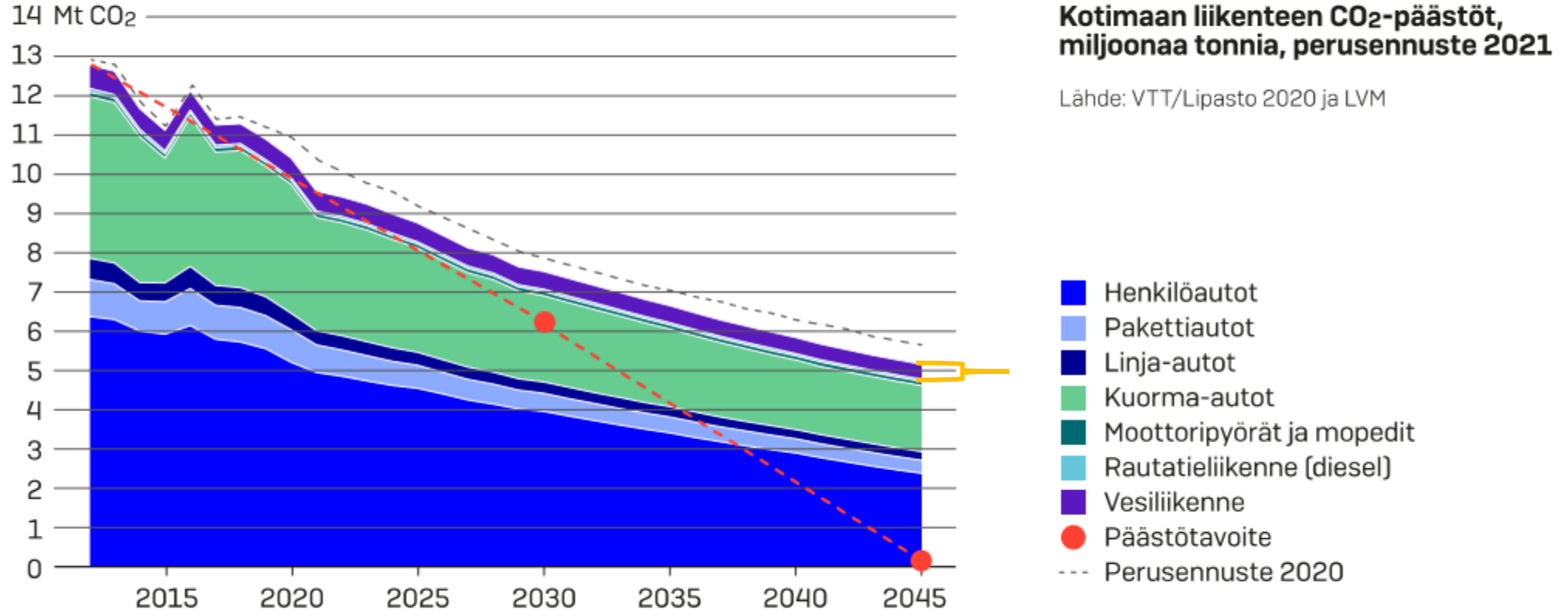
Tiedot perustuvat pikaennakkoon

Maankäyttö, maankäytön muutokset
ja metsätalous -sektori ei ole kuvassa mukana.

Liikenteen päästöt ovat toistaiseksi vähentyneet hitaammin kuin päästöt yleensä

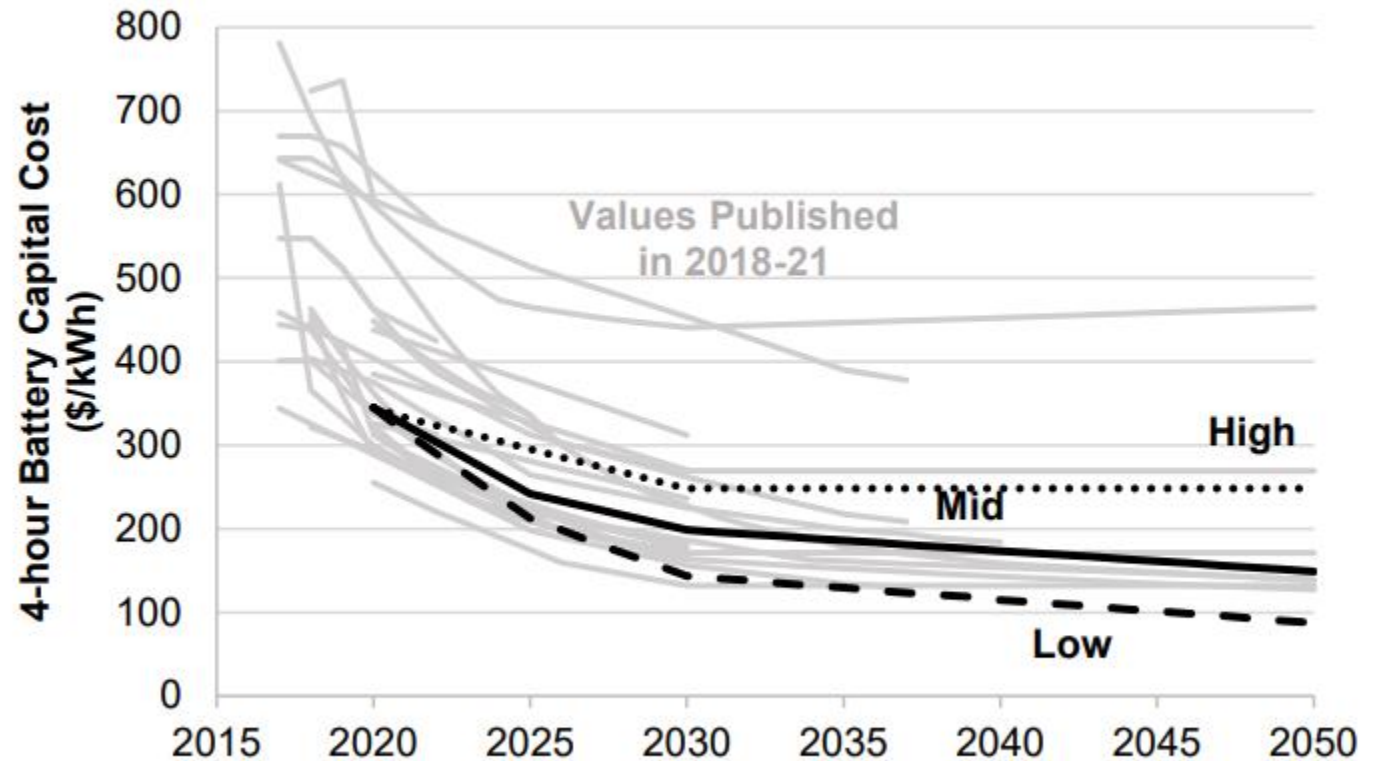
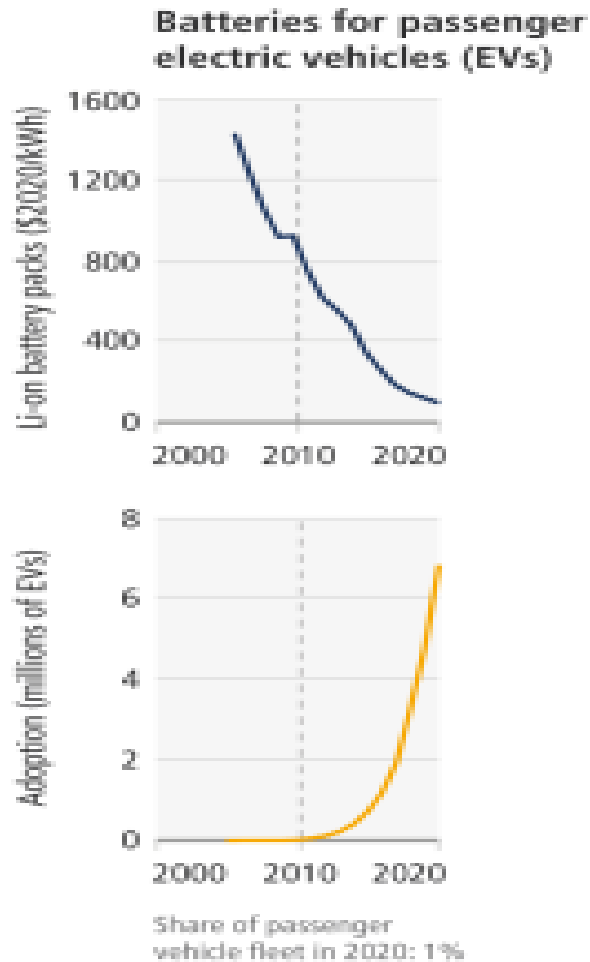
Tavoitteet ja ennuste päästökehityksestä

PÄÄSTÖKAUPPA

- *Mitä tieliikenteen päästökauppa pitää sisällään? Mitä se oikeastaan tarkoittaa käytännössä?*
- Fossiilisen polttoaineen tuottajat joutuvat ostamaan päästöoikeuksia, joiden kokonaismäärää rajoitetaan → hinnoittelumekanismi, joka nostaa fossiilisten polttoaineiden hintaa. Polttoaineen tuottaja tai käyttäjä voi välttää lisähintaa siirtymällä fossiilittomiin käyttövoimiin
- *Miten päästökauppa käytännössä toimisi ja miten se toteutettaisiin?*
- Komissio on tehnyt ehdotuksen v. 2021, josta käydään keskustelua. Ehdotuksen mukaan käynnistyisi 2026 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_3542
- *Mikä on päästö(kauppa)oikeus?*
- Oikeus päästää yksi tonni hiilidioksidia ilmakehään
- *Mitä päästöoikeus maksaa tällä hetkellä? Entä tulevaisuudessa ja Päästöoikeuksien merkitys tulevaisuuden kustannustasolle?*
- Nykyisen päästökaupan (joka ei kata liikennettä) päästöoikeuden hinta on ollut lähes 100 €/tonni, nyt noin 80 €. Ennustaminen vaikeaa, mutta lähtökohtana on, että hinta pysyy korkealla
- *Kuinka varmistetaan päästöoikeuksien kestävyys: tässä esimerkiksi tuotiin turve, jota on alasajettu, mutta jota nyt tarvitaan (?) taas energialähteenä, koska ei haluta ostaa venäläistä energiaa Venäjän sodan takia*
- Päästökaupan idea on saada aikaan kustannustehokas siirtymä pois fossiilisista polttoaineista
- *Tieliikenteen päästökaupan toimivuus, vaikutukset päästöihin ja eri käyttövoimien hintaan, miten voi kannustaa vähäpäästöisempiin käyttövoimiin.*
- Toimivuus on avainkysymys, hinnoittelumekanismi periaatteessa helppo. Haasteena 'liikenneköyhyys' eli kohdentuminen

Osa teknisistä ratkaisuksista kehittyvät hyvin nopeasti → liikkuminen muuttuu

Suomen rooli päästövähennystavoitteiden saavuttamisessa

- *Kuinka paljon tuetaan kansainvälisiä ilmastotoimia (€)?*
- Ollut reilut 100 M€; ulkoministeriön julkaisemassa suunnitelmassa ilmastorahoitukseen osoitetaan 2023 249 miljoonaa euroa
- *Eikö olisi paljon järkevämpää panostaa Intian ja muiden paljon enemmän saastuttavien maiden päästöihin kuin pyrkiä vähentämään päästöjä Suomessa?*
- Globaalisti päästöjä on saatava alas, ja se edellyttää investointeja, innovaatioita ja poliittisia päätöksiä → mahdollisuuksia
- *Kuinka ”ekana” Suomi on esim. poliittisessa päätöksenteossa esim. EU-tasolla ympäristöasioissa?*
- Siirtymisessä vähäpäästöiseen energiantuotantoon ja –kulutukseen ei ekana, mutta ei vikana, on alueita, kuten kulutusjouston kehittämisessä, jossa Suomi on ollut edelläkävijä
- *Miksi Suomen pitää olla edelläkävijä; onko siitä haittaa Suomen kilpailukyvyille vai etua?*
- Paras vastaus tähän, lienee se, että EK, energiateollisuus ja monet muut, mukaan lukien Climate Leadership Coalition, jossa noin ½ Helsingin pörssin arvosta vaativat nopeita toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi

Climate Leadership Coalition <https://clc.fi/fi/>

[Call on Carbon -hankkeen allekirjoittajat](#) kehottavat valtioita

1.asettamaan hiilineutraaliustavoitteidensa tueksi Pariisin sopimuksen mukaiset tehokkaat, luotettavat ja tarkoituksenmukaiset hiilipäästöjen hinnoitteluvälineet, jotka mahdollistavat kustannustehokkaan investointipolun hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi

2.yhdenmukaistamaan hiilipäästöjen hinnoitteluvälineensä tarpeen mukaan eri maiden välillä vakaan ja ennustettavan investointiympäristön aikaansaamiseksi

3.valmistelemaan Pariisin sopimuksen artiklan 6 mukaisesti säännöt kansainväliselle markkinamekanismille, joka tukee kustannustehokkaita torjuntatoimenpiteitä, muodostaa tasavertaisen toimintakentän ja minimoi hiilivuodot edistään entistä kunnianhimoisempia tavoitteita.